

KREOTERM—új kitüntetés az NSZK-ban

A DGD terminológiai és nyelvészeti kérdésekkel foglalkozó bizottsága az elmúlt évben új kitüntetést alapított, mellyel évente azon személyek kiemelkedő teljesítményét kívánja honorálni, akik különösen kitűntek terminológia-alkotó munkájukkal. A KREOTERM elnevezésű kitüntetést csak személyek kaphatják. Az elbírálás ténylegesen kimutatható eredmények alapján történik, egyazon személy ismételten is megkaphatja, s a kitüntetés vissza nem utasítható. Az elbíráláskor a legsikeresebb nyelvalkotó munkát veszik alapul, mely az elmúlt év folyamán a tájékoztatás és dokumentáció területén megmutatkozott.

A kitüntetést 1973-ban dr.Ingetraut DAHLBERG-nek ítelték oda.

/Sprach-Ter-Or, 1973. 4.sz./

Az indexelés és kivonatolás kezdetei

Az ismeretanyag, a nagy számban tárolt adathalmaznak valamilyen szempont szerinti osztályozása a fellelhetőség, a megtalálás, a megőrzés elősegítésére, szinte egyidős az emberi kultúrával és az írásbeliség kialakulásával. CICERO könyvtekercseiről lógó, a könyv adatait ismertető kis pergamendarabka, mely könnyen felismerhetővé teszi a művet a polcon, csak egy változata ennek a törekvésnek.

A művek, a törékeny agyagtáblácskák megőrzésére i.e. kétezer évvel ezelőleg faragott boríték, illetve dobozfélét alkalmaztak Mezopotámiában. Ezeket pecsétekkel és jelzésekkel látták el, és talán a referálás kezdetének tekinthető, hogy a tartalmazott művek kivonatát is rávésték, miután ez megkönnyítette megtalálásukat és a dobozok tartalmának ellenőrzését. I.u. első századokban a Biblia szövegét látták el rövid kivonatokkal a fejezetek kezdeténél. Az alfabetikus rendezés gondolata és gyakorlata sem újabb mintegy négyezer évnél, amelyet töredékeiben követni tudunk, a héber Biblia szövegrendezésén, Jeremiás Síralmainak számozásán, az Egyiptomban fennmaradt papirusztöredékeken, az adófizetők névsorával, melyek valamilyen betűrendet követnek. Az ókori kultúrák találták először szemben magukat a különböző írásrendszerek, a különböző abécék okozta nehézséggel, bár a betű szerinti rendezés alatt a szó első, de legfeljebb első három betűjét értették. Az alexandriai könyvtár rendelkezett a szerzők betűrendes mutatójával, a művek nagy részéről rövid kivonat, "hypothesis" készült. A legkorábbi tárgyköri mutatóval ellátott műnek az "Apochegmata" tartható, az i.u. V. századból, mely görög szerzetesek prédikációit tartalmazza.

A középkor kézírataiban és kódexeiben már gyakorlattá válik a művek fejezetekre tagolása számozással, továbbá az alfabetikus tartalom vagy tárgymutató. Az "lélek egyetemi élet, a teológiai, filozófiai és jogi viták az idézett írásművek egyes részeinek pontos meghatározását tették szükségessé.

A XVII. századtól beszélhetünk a mai értelemben indexelési és betűrendezési eljárásról, megjelennek a tudományos folyóiratok, és 1682-ben, önálló műként az "Index auctorum et rerum".

/The Indexer, 8.k. 4.sz. 1973. p.193-198./

KÖNYVTÁRI MUNKA

Az MKE Műszaki Könyvtáros Szekció hírei

Az MKE Műszaki Könyvtáros Szekció tagsága 45 fővel 1974. március 27-én a könyvtárlátogatás-tapasztalatcsere sorozat első állomásaként megtekintette a Központi Fizikai Kutatóintézet könyvtárát.

A látogatás során a szekció tagjai először a számítógépes szelektív információterjesztés /témafigyelés/ feldolgozási menetével ismerkedtek meg, majd SZATHMÁRY Gézné, a Könyvtári és Kiadói Osztály vezetője ismertette az intézet munkájának főbb vonásait és az osztály tevékenységét. INDALI Györgyné a könyvtár munkájáról, MORVAI Jolán a könyvtáron belüli jelentés- /report-/ irodalom feldolgozásáról, VESZELI Cecília pedig "Számítógépes feldolgozás a KFKI könyvtárának szakirodalmi tájékoztatásában" címmel tartott előadást. Az ismertetések után megtekintették a KFKI könyvtárát. A látogatást - a nagy érdeklődésre való tekintettel - április 11-én, szintén 45 fővel, újabb csoport látogatása követte, hasonló programmal.